

VẤN ĐÁP HỌC PHẬT

Kỳ 46

Giải đáp: Lão pháp sư Tịnh Không

Thời gian: 25/08/2006

Địa điểm: Hiệp hội giáo dục Phật-đà Hồng Kông

Viết dịch: Ban biên dịch Pháp Âm Tuyên Lưu

Quý vị pháp sư, quý vị đồng tu, xin chào mọi người. Hôm nay tổng cộng có 34 câu hỏi, chúng ta giải đáp theo thứ tự. Phần đầu tiên là câu hỏi của đồng tu trên mạng, có 10 câu hỏi.

Hỏi: Thứ nhất, xin hỏi Cư sĩ lâm làm pháp hội Tam Thời Hệ Niệm, khoản tiền công đức mà các cư sĩ tùy hỷ có thể dùng vào mua đạo tràng của Cư sĩ lâm không?

Đáp: Chuyện này có thể. Làm pháp hội ở nơi nào, tất cả thu nhập đều là ủng hộ đạo tràng đó, chuyện này không có sai lầm. Ở chỗ này đặc biệt nhắc nhở mọi người, khoản tiền công đức tùy hỷ, tiền này không phải là công đức, tiền là phước đức. Nếu như nói bỏ tiền nhiều thì công đức lớn, bỏ tiền ít thì công đức nhỏ, không có đạo lý này. Bạn xem thử năm đó Lương Vũ Đế xây hơn 480 đạo tràng cho cửa Phật, cúng dường mấy trăm ngàn người xuất gia. Lúc tổ sư Đạt-ma tới Trung Quốc, ông ta khoe khoang với tổ sư Đạt-ma: Công đức của tôi lớn không? Tổ sư Đạt-ma nói với ông: Không có công đức. Đây là phước đức.

Phải hiểu rõ ràng phước đức và công đức, công đức là bạn thực sự hạ công phu, ví dụ nói trì giới có công, đắc định chính là đức, do giới đắc định; nếu trì giới rất nghiêm, chưa đắc định, trì giới này là phước đức, không phải là công đức. Tại sao vậy? Công phu của bạn chưa hiện tiền, chúng ta không thể không hiểu đạo lý này, không được hiểu sai. Tu định có công, khai tuệ là đức, công phu thiên định của bạn rất tốt, trí tuệ chưa khai mở, là phước đức chứ không phải công đức, điều này các bạn nhất định phải biết. Công đức thực sự là đoạn phiền não, khai trí tuệ, đây là công đức, công phu thực sự.

Bạn muốn hỏi, đắc thiên định không khai mở trí tuệ, tại sao không được coi là công đức? Đắc thiên định tương lai quả báo ở trời Tứ thiên, trời Tứ không, chưa ra khỏi được tam giới, cho nên đó không phải là công đức. Công đức là liễu thoát sanh tử ra khỏi tam giới, A-la-hán tu chín trình tự định, đó là công đức, họ vượt khỏi lục đạo luân hồi, sanh tới tứ thánh pháp giới, đây là công đức. Công đức này phải phân

biệt rõ ràng với phước đức, ở trong chùa quyền góp nhiều tiền hơn chẳng nữa thì toàn bộ đều là phước đức, không phải là công đức.

Hỏi: Câu hỏi thứ hai, hiện tại có không ít đồng tu học Phật thường nói câu văn của nhà Nho, nói câu văn của nhà Nho để khiến người khác hiểu được, xin hỏi nghĩa lý của Phật giáo có phải là càng bác đại tinh thâm hơn không?

Đáp: Người nói ra lời này, đại khái là học Nho cũng không nhiều, học Phật cũng rất ít. Tại sao vậy? Nếu bạn thực sự học nhiều một chút những thứ của nhà Nho, đọc nhiều một chút kinh Phật thì bạn sẽ biết được kinh Phật rất dễ hiểu. Tại sao vậy? Năm đó các vị pháp sư phiên dịch kinh Phật đã suy xét đến, phiên dịch phải dùng văn tự dễ hiểu nhất, hi vọng mọi người đều có thể đọc hiểu được. Cho nên, văn tự của kinh Phật trong lịch sử văn học gọi là biến văn, tức là văn biến thể. Văn biến thể tức là văn bạch thoại thời đó, cho nên rất rõ ràng, dễ hiểu. Kinh điển nhà Nho, đó thực sự sâu xa, đích thực không dễ hiểu. Điều này bạn tiếp xúc nhiều liền biết được. Nhưng nghĩa lý của nhà Phật đích thực là dùng từ bác đại tinh thâm cũng không thể hình dung được, sự sâu rộng không có ngăn mé mà nhà Phật nói tới, đây là sự thực. Tại sao vậy? Bởi vì tánh đức không có ngăn mé, tánh đức của pháp tánh không có ngăn mé.

Lời nói của Phật là xứng tánh mà nói, sau khi minh tâm kiến tánh nói ra, từng chữ từng câu đều là xứng tánh, cho nên không có ngăn mé. Người chưa kiến tánh, họ không cách nào hiểu được, chúng ta đọc kinh Phật hiểu được vô cùng có hạn, người nào mới có thể hiểu được triệt để? Kiến tánh thì hiểu được triệt để, tức là điều mà chúng ta thường nói, bạn có thể đoạn trừ hết vọng tưởng phân biệt chấp trước, lúc này thì bạn có thể hiểu được. A-la-hán đoạn trừ chấp trước, tức là đoạn trừ kiến tư phiền não rồi, chưa đoạn trừ phân biệt vọng tưởng. Cho nên đối với ý nghĩa của Phật, A-la-hán cũng hiểu được chưa nhiều, thông thường chúng ta nói là hiểu được chút da lông. Bồ-tát hiểu được tương đối nhiều, Bồ-tát không những buông xuống chấp trước, mà phân biệt cũng buông xuống rồi, dần dần tiếp cận cảnh giới kiến tánh, cho nên họ hiểu được nhiều. Sau cùng nhất định phải bỏ một phẩm vô minh, chúng được pháp thân. Kinh Hoa Nghiêm gần đây chúng ta giảng tới Bồ-tát Sơ trụ của Viên giáo mới thực sự hiểu được nghĩa chân thật Như Lai, kệ khai kinh nói “nguyện hiểu nghĩa chân thật của Như Lai”, phải đoạn trừ hết vọng tưởng phân biệt chấp trước thì bạn sẽ hiểu. Bởi vì sau khi đoạn trừ ba loại phiền não lớn này thì bản thân bạn chính là Phật.

Gần đây chúng ta đọc trong phẩm Hiền Thủ, chúng ta rằng “vốn là Phật”, hết thấy chúng sanh vốn là Phật, lời này là thật, không phải giả, không sai chút nào. Hiện tại vì sao lại trở thành như vậy? Hiện tại bạn là Phật, tức là hiện tại bạn nhiệm phải vọng tưởng phân biệt chấp trước, vọng tưởng phân biệt chấp trước là trạng thái bệnh, hiện tại bạn là Phật đang bị bệnh nặng. Bệnh của A-la-hán nhẹ hơn chúng ta, Bồ-tát càng nhẹ hơn, nhất định phải đoạn trừ vô minh thì bệnh này không còn nữa. Sơ trụ của Viên giáo trở lên, bình đẳng tánh trí hiện tiền.

Bốn mươi một cấp bậc từ Bồ-tát Sơ trụ cho tới Đẳng giác, trong Hoa Nghiêm chúng ta nói qua rất nhiều. Bốn mươi một cấp bậc này rốt cuộc là có hay không chúng ta phải hiểu rõ ràng. Bốn mươi một cấp bậc này không thể nói có, cũng không thể nói không có. Nếu bạn nói có, một khi phá vô minh, lục căn tiếp xúc với hết thấy pháp bên ngoài (lục trần pháp), họ không khởi tâm, không động niệm. Không khởi tâm, không động niệm vẫn có cấp bậc không? Không có cấp bậc. Có cấp bậc thì sẽ có phân biệt, sẽ có chấp trước; khởi tâm động niệm đều không còn thì làm sao còn có phân biệt cấp bậc nữa! Phải hiểu đạo lý này, không có cấp bậc. Tông môn nói không rơi vào cấp bậc. Nhưng bạn lại không thể nói nó không có, tại sao vậy? Sau khi đoạn vô minh, tập khí vô minh chưa đoạn. Tập khí từ chúng đắc Bồ-tát Sơ trụ cho đến quả vị Phật cứu cánh, tập khí của mỗi người sâu cạn khác nhau, cho nên nói không thể nói không có. Vậy nói 41 cấp bậc, tức là tập khí vô minh sâu cạn khác nhau. Nhưng tập khí này không gây trở ngại, nhất định phải hiểu điều này, cho nên pháp giới đó gọi là pháp giới bình đẳng.

Tập khí, thế nào gọi là tập khí? Điều này không dễ hiểu, cho nên đại đức xưa dùng một ví dụ cũng vô cùng hay, dùng bình rượu, ví dụ bạn bày ra, 41 cấp bậc, 41 bình rượu. Mỗi ngày bạn đổ một bình, đổ ra sạch sẽ, rửa sạch sẽ, sau khi đổ hết ra, đặt ở đó, ngày mai lại đổ một bình. Bạn đổ 49 ngày, đổ hết toàn bộ rượu. Bạn đi ngủ thử, bình đầu tiên đổ 49 ngày trước mùi vị rất nhạt, những bình đổ sau rất nồng, đích thực là rượu đều không còn nữa. Đó là đoạn trừ vô minh rồi, đích thực đều không còn nữa nhưng mùi vị vẫn còn. Mùi vị này có cách nào loại bỏ nó không? Không có cách nào, cần thời gian dài, tự nhiên nó sẽ không còn nữa. Phật nói với chúng ta cần bao nhiêu thời gian? Ba đại a-tăng-kỳ kiếp thì tập khí vô minh mới hoàn toàn đoạn trừ. Lúc đoạn tập khí này, bạn xem trong kinh thường nói, đạo không cần dụng công, không thể dùng bất kỳ phương pháp gì; một khi dùng phương pháp thì toàn bộ vọng

tương phân biệt chấp trước của bạn đều khởi. Bạn hiểu được đạo lý này, tức là không thể nói có cũng không thể nói không có.

Chúng ta vãng sanh thế giới Tây Phương Cực Lạc, bốn cõi ba bậc chín phẩm của thế giới Cực Lạc đều giống với ý nghĩa này. Bạn chỉ cần sanh tới thế giới Tây Phương Cực Lạc, vãng sanh hạ hạ phẩm cõi Phạm thánh đồng cư, bạn xem trong kinh nói, bạn liền chứng đắc A-duy-việt-trí Bồ-tát. A-duy-việt-trí Bồ-tát là cấp bậc gì? Thất địa của Viên giáo, vậy thì quá giỏi rồi! Cho nên pháp môn Tịnh tông không thể nghĩ bàn. Thực tình mà nói, đó không phải là tự mình chứng đắc, đó là sự gia trì từ bốn nguyện oai thần của A-di-đà Phật. Mặc dù gia trì, gia trì là sức mạnh bên ngoài, bản thân bạn có tánh đức, một khi Phật gia trì, đức năng thực sự trong bản tánh của bản thân bạn sẽ hiện tiền, cho nên đây là cảnh giới không thể nghĩ bàn. Bốn cõi ba bậc chín phẩm, bạn không thể nói có cũng không thể nói không có, nhất định phải hiểu đạo lý này.

Hỏi: Thứ ba, có rất nhiều chùa lập bài vị đều ghi rõ giá cả, bao gồm chùa Chiêu Minh ở núi Đông Thiên Mục và chùa Kim Sơn Hải Đảo cũng như vậy, xin hỏi liệu có như lý như pháp không?

Đáp: Phải hiểu rõ lý và pháp này, là lý của Thích-ca Mâu-ni Phật? Hay là pháp của Thích-ca Mâu-ni Phật? Lý và pháp của Thích-ca Mâu-ni Phật không có. Nhưng lý của pháp thế gian, của thế gian thì có. Cho nên chuyện như vậy không cần hỏi, tại sao vậy? Nhân quả mỗi người tự mình chịu trách nhiệm, vấn đề này chẳng phải giải quyết rồi sao! Nếu bạn đi hỏi, vậy thì bạn cũng dính vào những tập khí này, dính vào những ô nhiễm này, không cần hỏi tới nó. Người tu hành phải học đại sư Lục tổ Huệ Năng, “người thật sự tu đạo, không thấy lỗi thế gian”. Chúng ta phải tu tâm thanh tịnh, trong tâm của bạn còn vướng mắc những thứ này, tâm không thanh tịnh, chuyện này không liên quan đến họ, bản thân bạn chịu thiệt thòi lớn, chúng ta phải biết điều này. Cho nên chỉ một câu bạn liền bình tâm lại, nhân quả mỗi người tự mình chịu trách nhiệm, ngay cả chuyện này đều không để ở trong lòng thì bạn mới có thể khéo nhập cảnh giới.

Hỏi: Câu hỏi thứ tư, trong Đại Tạng Tổng Kinh Mục Lục có một đoạn là: “Thỉnh một bộ, dùng kim chỉ khâu một túi vải sạch, đeo ở trước ngực, lúc mạng chung quay về địa phủ ở trước mặt Diêm vương, nhìn thấy người này, trước ngực có một bộ Đại tạng kinh, Diêm vương chấp tay đánh lễ, bèn miễn tội cho người này

được sanh Tây Phương Tịnh Độ, hóa sanh trước mặt A-di-đà Phật”. Xin hỏi nội dung đoạn này liệu có đúng không?

Đáp: Tôi chưa từng gặp, tra thử mục lục của Đại tạng kinh ở chỗ chúng ta xem thử có đoạn này hay không? Lần đầu tiên tôi đọc được, trước đây chưa từng nghe người khác nói qua. Như vậy thì rất đơn giản, không cần niệm Phật nữa, mỗi người khâu một cái túi đeo lên là được, các bạn nghĩ thử xem có thể nói thông được không? Những lời vừa nói làm thế nào như lý như pháp được, điều này không như lý lại không như pháp, sau khi chết đi gặp được Diêm vương thì phiền phức lớn rồi, làm sao có thể vãng sanh được! Không có đạo lý này. Cho nên đây là điều không thể tin tưởng được.

Hỏi: Câu hỏi thứ năm, có một số người nghe lão pháp sư giảng kinh, cho rằng chỉ niệm một câu Phật hiệu, không cần học bất kỳ giáo lý gì nữa; tâm sân giận tập tành rất nặng, không có tâm thoát ly kiên cường. Xin lão pháp sư khai thị làm thế nào sanh khởi tâm thoát ly, phát tâm Bồ-đề, cầu sanh Tây Phương Tịnh Độ?

Đáp: Đọc kinh nhiều hơn, nghe giảng kinh nhiều hơn. Còn như một câu Phật hiệu, tất cả những thứ khác đều không cần nữa, được! Bạn thực sự có thể buông xuống phân biệt chấp trước thì có thể, bạn không cần nghe giảng kinh nữa. Nếu bạn còn có phân biệt, còn có chấp trước, còn có đúng sai ta người, còn có tham sân si mạn, vậy thì một câu Phật hiệu của bạn, bạn niệm cả đời đều không thể vãng sanh, đây là thật, không phải là giả. Một câu Phật hiệu phải xem người như thế nào niệm, thời xưa nói là người như thế nào? Người thật thà. Người thật thà thì được, một câu Phật hiệu là được, chúng ta đều không thật thà. Người thật thà quá ít, trong một vạn người khó tìm được một người thật thà, tức là họ không có vọng niệm. Chúng ta từ sáng đến tối nghĩ ngợi lung tung, không thật thà. Cho nên bản thân bạn nghĩ thử xem bạn có phải là người thật thà không? Là người thật thà thì được. Bạn xem lão hòa thượng Đế Nhân, người thợ vá nồi là người thật thà, dạy ông niệm một câu A-di-đà Phật, cả ngày từ sáng đến tối ông chỉ có A-di-đà Phật, ngoài A-di-đà Phật ra thì không có một vọng niệm, 3 năm niệm thành công rồi. Bạn xem, biết trước thời gian, đứng mà vãng sanh, người thật thà! Còn nghĩ ngợi lung tung, còn đưa ra câu hỏi thì không thật thà! Người thật thà còn có câu hỏi sao?

Bạn muốn hỏi làm thế nào để có tâm thoát ly kiên cường, đây là chuyện không dễ dàng, chuyện này không phải là gượng ép. Nếu đã không thật thà, vậy thì phải nghe lời Phật, Phật có phương pháp dạy bạn tu học, nhất định phải bắt đầu làm từ từ

giới. Học Phật không thể không trì giới, trì giới chính là giữ quy tắc. Bắt đầu làm từ bộ kinh nào? Phật nói với chúng ta, từ Thập Thiện Nghiệp Đạo. Chúng ta cũng không làm được Thập Thiện Nghiệp Đạo, không những người xuất gia không làm được, người tại gia cũng không làm được. Không làm được thập thiện, học Phật chỉ là kết duyên với Phật, không thể vãng sanh, không thể thành tựu, tương lai vẫn là lưu chuyển theo nghiệp lực, nhất định phải biết điều này. Người nào có thể cứu bạn? Giới có thể cứu bạn, rời khỏi giới luật chắc chắn không được.

Vậy chúng ta phải nghĩ đến, tại sao không làm được thập thiện nghiệp? Tại sao người trước đây có thể làm được, còn người hiện nay không làm được? Đây chính là nghĩ đến người trước đây có gia giáo, gia giáo dạy điều gì? Dạy trẻ nhỏ giữ quy tắc. Ngạn ngữ Trung Quốc của chúng ta có hai câu danh ngôn, “dạy con từ thuở còn thơ, dạy vợ từ thuở bơ vơ mới về”, hai câu danh ngôn này. Trẻ thơ là gì? Vừa sanh ra đã bắt đầu dạy, sanh ra không dạy thì tới ba bốn tuổi sẽ không dạy được nữa, không cách nào dạy được. Cho nên thời xưa cha mẹ dạy con cái, đích thực là trẻ nhỏ vừa sanh ra liền dạy chúng, dạy như thế nào? Bản thân làm tấm gương tốt cho chúng thấy. Cho nên các bạn phải biết, Đệ Tử Quy không phải là sách giáo khoa của trẻ nhỏ, nếu bạn cho rằng đó là sách giáo khoa của trẻ nhỏ thì bạn sai rồi. Đệ Tử Quy là dạy học đồng môn dưỡng chánh, là cha mẹ làm được toàn bộ trước mặt con cái, biểu diễn cho chúng thấy. Trẻ nhỏ sanh ra hai ba ngày, đôi mắt mở ra, chúng biết nhìn, chúng biết nghe, phải biết chúng đang ở đó mô phỏng theo, ở đó học tập theo, hằng ngày nhìn, xem người lớn làm như thế nào, nhìn tới hai ba tuổi thì rễ sâu gốc chắc.

Cho nên người Trung Quốc thường nói, “ba tuổi thấy tám mươi, bảy tuổi thấy cả đời” là có đạo lý! Hiện tại hai câu này nói không thông nữa rồi, trước đây thực sự là nói thông, thực sự làm! Cha mẹ dạy. Cho nên đồng môn dưỡng chánh, người lớn trong nhà, tất cả người lớn ở chỗ cha mẹ, lời nói cử chỉ trước mặt con trẻ đều là tích cực, tuyệt đối không có tiêu cực. Để cho chúng từ nhỏ đã dưỡng chánh, tuyệt đối không được để chúng nhìn thấy những điều không tốt, nghe thấy những điều không tốt, tiếp xúc những điều không tốt, tuyệt đối không được. Cho nên ba tuổi là bồi dưỡng nền tảng. Giáo dục này của chúng ta hiện nay không còn nữa, cho nên hiện tại gặp được Thập Thiện Nghiệp Đạo sẽ khó khăn như vậy, nếu có nền tảng dưỡng chánh thì Thập Thiện Nghiệp Đạo vô cùng dễ dàng, làm gì có chuyện khó khăn? Nhất định phải hiểu đạo lý này. Hiện tại chúng ta muốn giảng giáo dục của Phật là

khó khăn vô cùng, tức là chúng ta đứt đoạn thời gian quá dài rồi, ít nhất là đã ba bốn đời.

Lần thử nghiệm này của chúng tôi ở Thang Trì - Trung Quốc, dạy Đệ Tử Quy, dùng một thị trấn nhỏ làm thử nghiệm, thị trấn này có 12 thôn trang, cư dân có 48.000 người. Dùng phương pháp gì? Nam nữ già trẻ, các ngành các nghề cùng nhau học mới có thể thu được hiệu quả. Nếu chỉ dạy các em nhỏ, cha mẹ không học, sau khi bạn dạy các em nhỏ, chúng nhìn thấy cha mẹ không làm như vậy, chúng nói người lớn lừa gạt chúng, đây không phải là thật, mà là giả, không thể tiếp nhận. Ở trong trường học, giáo viên dạy học sinh, giáo viên chưa làm được, học sinh đều nhìn thấy, thầy lừa em! Thầy nói thứ này tốt, tại sao thầy không làm được? Không tin tưởng. Nếu muốn khóa học này có thể thu được hiệu quả, tức là nam nữ già trẻ cùng học, cùng nhau học, như vậy mọi người đều không nói gì được, mới có thể dạy dỗ được thế hệ sau. Hiện nay khó khăn ở chỗ này, bậc làm cha mẹ, làm trưởng bối không chịu học, giáo dục này sẽ không thu được hiệu quả. Cho nên giáo viên rất vất vả, giáo viên phải làm ra tấm gương tốt. Giáo viên ở trong tâm của chúng tôi là thánh nhân, không phải là người bình thường, thực sự làm ra chuẩn mực sống của thánh hiền thì mọi người mới khâm phục được.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, xin hỏi, nghe sư phụ giảng kinh, trong tâm duy trì niệm Phật liệu có thuộc về xen tạp?

Đáp: Sự xen tạp này phải xem công phu của bản thân bạn, công phu đặc lực thì không xen tạp, công phu không đặc lực thì xen tạp. Thế nào gọi là không đặc lực? Vừa nghe kinh vừa niệm Phật, kinh không nghe được, Phật cũng không niệm được, vậy thì là xen tạp, vậy thì là sai lầm. Vừa nghe kinh vừa niệm Phật, kinh bạn cũng nghe rất rõ ràng, Phật cũng niệm rất tốt, vậy thì không xen tạp. Cho nên, điều này phải xem công phu sâu cạn khác nhau của mỗi cá nhân. Có thể vừa nghe kinh vừa niệm Phật thì không phải là sơ học. Nói cách khác, người thực sự dụng công thường ba đến năm năm trở lên thì công phu đặc lực; lúc công phu chưa đặc lực vẫn nên tách ra.

Hỏi: Thứ bảy, xin hỏi vừa đọc kinh Vô Lượng Thọ vừa lạy Phật có như pháp không?

Đáp: Vậy thì đọc kinh Vô Lượng Thọ không phải là nhìn vào cuốn kinh, nhất định là học thuộc lòng. Học thuộc lòng thì được, học thuộc lòng thì tốt nhất mỗi câu lạy một lạy, dùng phương thức này, mỗi câu lạy một lạy. Cũng có người mỗi chữ lạy

một lạy, mỗi chữ lạy một lạy thì đa phần là nhìn vào cuốn kinh. Nếu bản thân có thể thuộc lòng thì mỗi câu lạy một lạy là được.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, thời kỳ mạt pháp nếu có vị Phật thực sự xuất thế, xin hỏi trong Phật giáo Trung Quốc có ai có thể nhận thức vị Phật thực sự này? Làm sao để kết duyên với ngài?

Đáp: Bạn có phải là muốn kết duyên với vị Phật thực sự? Chúng ta vừa mới nhắc đến trong kinh Hoa Nghiêm, vốn là Phật, vậy thì mọi người đều là Phật thực sự, bạn có thể rộng kết thiện duyên! Mọi người đều là Phật thực sự, bản thân bạn cũng là Phật thực sự, chỉ là mang theo vọng tưởng phân biệt chấp trước. Loại bỏ vọng tưởng phân biệt chấp trước chính là vị Phật thực sự sạch sẽ; chưa loại bỏ thì bạn là vị Phật thực sự rất dơ, vẫn là Phật thực sự, không phải là Phật giả.

Hỏi: Câu hỏi thứ chín, sau khi đại sư Lục tổ Huệ Năng diệt độ, Thất tổ chính là vị Phật thực sự. Lục tổ thọ khai thị của Ngũ tổ mà đại triệt đại ngộ, mà hoàn cảnh tu trì của Thất tổ khắc nghiệt, điều kiện khó khăn, dù thành Phật đạo, nhưng bản thân là thân tâm mệt mỏi, gánh vác quá nhiều thứ, xin hỏi như vậy làm thế nào hoằng dương chánh pháp?

Đáp: Chuyện của người xưa đã qua rồi, nếu bạn muốn hỏi ngài ấy hoằng dương chánh pháp như thế nào thì bạn quay về tìm ngài ấy, để ngài giảng rõ ràng cho bạn mới được! Chúng ta ở chỗ này đều là suy đoán, suy đoán không đáng tin, bạn nhất định phải hỏi bản thân ngài ấy mới biết được. Quan trọng nhất là hiện tại chúng ta phải tu như thế nào, phải hoằng như thế nào? Hoằng pháp không thể dựa vào nói suông, dựa vào nói suông thì không được, không ai tin tưởng, nhất định phải làm ra, phải làm ra tấm gương tốt. Phật pháp nói tóm lại là “chớ làm các điều ác, vâng làm các điều lành, giữ tâm ý trong sạch, đó là lời Phật dạy”, đây là tổng cương lĩnh tu hành! Dùng phương pháp gì để đạt được mục đích này? Phương pháp nhiều! Có tám vạn bốn ngàn pháp môn, pháp là phương pháp, môn là con đường, phương pháp và con đường rất nhiều. Hiện tại chúng ta lựa chọn dùng phương pháp “trì danh niệm Phật”, ý niệm bất thiện vừa sanh khởi thì A-di-đà Phật, đề ý niệm bất thiện này xuống, niệm Phật liền khởi tác dụng. Ý niệm thiện sanh khởi, niệm niệm lợi ích chúng sanh, tuyệt đối không xen tạp danh văn lợi dưỡng của bản thân; xen tạp danh văn lợi dưỡng ở trong đó thì bạn sai rồi. Chỉ là tâm chân thành giống như Thích-ca Mâu-ni Phật thì mới có thể giúp đỡ người khác.

Chúng sanh mỗi thời đại không giống nhau, tức là môi trường sống của chúng ta khác nhau, chúng ta sanh ra trong thời đại hiện nay, thời đại hiện nay bệnh của chúng sanh ở đâu? Bạn phải bốc thuốc đúng bệnh. Bệnh của chúng sanh hiện nay, nói tóm lại, giới định tuệ đều không có. Không có giới định tuệ, giới định tuệ lật ngược lại chính là mê tà nhiễm, mê hoặc điên đảo, tà tri tà kiến, thân tâm ô nhiễm, lộ ra tâm tình nóng nảy, muốn thành tựu thì không dễ dàng. Hiện tại chúng ta chỉ có thể nói, giúp đỡ chúng sanh kết pháp duyên với Phật, đó gọi là “hễ thoáng qua tai, mãi thành hạt giống đạo”, có thể đạt được mục tiêu này, những điều khác thì vô cùng khó khăn. Đây chính là câu mà trong cửa Phật thường nói, Phật không độ người vô duyên. Duyên là gì? Bạn thọ giáo, họ thực sự có thành ý tới học tập.

Nhiều năm nay, tôi nói là thực sự thành ý, tôi cũng không biết thế nào gọi là thành ý, tôi dùng bản thân tôi làm tiêu chuẩn, giống như tiêu chuẩn là tôi vậy, đời này của tôi đến nay đã 80 tuổi rồi, vẫn chưa gặp được một người nào. Tôi học với thầy Phương, với đại sư Chương Gia, với thầy Lý, chúng tôi thực sự vẫn còn vài phần tâm cung kính, cảm động thầy thực sự dạy dỗ tôi. Thái độ của chúng tôi đối với thầy thành khẩn, viết chữ cho thầy đều là dùng bút lông, chữ khải ngay ngắn. Đâu giống như hiện nay có người viết cho tôi rất ẩu, đọc cả nửa ngày, có rất nhiều chữ nhìn không ra, từ chỗ này liền biết tâm tình nóng nảy. Người như vậy, bạn nói xem bạn có bằng lòng dạy họ không? Không phải là không từ bi, bạn bằng lòng dạy họ, họ không tiếp nhận được, không có tác dụng! Cho nên đại sư Ân Quang thường nói, “một phần thành kính được một phần lợi ích, mười phần thành kính được mười phần lợi ích”. Con người hiện nay tâm tình nóng nảy, đây là chuyện mà chúng tôi nhìn thấy vô cùng lo lắng.

Tôi ít tiếp xúc với học sinh trong nước ở Trung Quốc, ở nước ngoài tiếp xúc rất nhiều. Sinh viên trong trường đại học ở nước ngoài, hiện tượng phổ biến là chỉ kiên nhẫn được 15 phút, nghe giảng được 15 phút, sau 15 phút thì ngó đông ngó tây, thân thể không thoải mái, cả người đều động đậy. Sau khi tôi dạy được vài tiết thì không đi nữa. Đây là trường đại học gì? Trường đại học trao tặng tôi bằng tiến sĩ, tặng giấy chứng nhận giáo sư cho tôi, tôi cầm trên tay cũng khó xử! Tiến sĩ, giáo sư dạy ra học sinh như vậy thì thật mất mặt!

Năm mươi năm trước, tiên sinh Phương Đông Mỹ nói với tôi, lúc đó tôi muốn đến trường học dự thính lớp của thầy, tôi cung kính viết một bức thư cho thầy, còn viết một bài văn gửi cho thầy xem, bút lông chữ khải ngay ngắn. Một tuần lễ sau,

thầy tìm tôi tới nhà thầy nói chuyện, gặp mặt thẳng thắn nói với tôi, trường học hiện nay, thầy không ra thầy, trò không ra trò, cậu muốn tới trường học nghe giảng thì cậu sẽ rất thất vọng. Tôi vừa nghe vậy thì cảm giác như giội gáo nước lạnh, thầy hoàn toàn từ chối rồi, rất buồn. Thầy Phương nhìn ra được, thầy an ủi tôi, thầy nói: “Như vậy đi, mỗi chủ nhật hãy tới nhà tôi, tôi dạy cho cậu hai tiếng đồng hồ.” Đây là chuyện tôi không hề ngờ tới, hiện tại thì tôi hiểu rồi, tại sao lại nói như vậy? Đại khái là học sinh mà thầy dạy, cũng chưa gặp được ai chân thành cung kính giống như tôi, dùng bút lông viết chữ ngay ngắn gửi thư cho thầy, đại khái là chưa từng gặp, cho nên thầy không nhẫn tâm. Tôi cũng không nộp học phí, một đồng cũng chưa từng nộp cho thầy. Mỗi chủ nhật tới nhà thầy học hai tiếng, học sinh chỉ có một mình tôi.

Tới sau này tôi học Phật hiểu ra được, thành kính, có vị thầy nào không muốn truyền kiến thức của mình cho thế hệ sau đâu? Tức là tìm truyền nhân, vậy thì phải thực sự tìm được người có điều kiện. Điều kiện gì? Chính là hai chữ “thành kính”. Cho nên, tôi tìm đại sư Chương Gia, thầy Lý, hai thầy đều thương yêu che chở như vậy, hết lòng chỉ dạy, không điều gì khác ngoài thành kính. Người khác nhìn bạn, không phải là có thần thông gì nhìn thấy quá khứ của bạn, không phải vậy. Nhìn xem lời nói cử chỉ của bạn có thực sự muốn học hay không, nếu thực sự muốn học thì họ thực sự dạy bạn; không phải thực sự muốn học, không có thành ý này, vậy nhiều lắm là nói: “Được thôi, cậu tới trường học nghe giảng là được”, không thể nào dành thời gian dạy riêng cho bạn, là chuyện không có khả năng. Cho nên không điều gì khác ngoài chân thành cung kính.

Hỏi: Câu hỏi sau cùng, cổ đức nói, thế giới Cực Lạc nhất tâm sở hiện, Di-đà giáo chủ bốn tánh sở thành. Xin hỏi “thế giới” này ở đâu? “Giáo chủ” làm như thế nào?

Đáp: Thế giới này cũng là nhất tâm sở hiện, giáo chủ của thế giới này vẫn là bốn tánh sở thành. Hiểu được hai câu trước thì bạn liền hiểu được hết thảy, bạn không thể coi thế giới này là thật, coi là thật thì sai rồi. Kinh Bát Nhã giảng rất thấu triệt: “Hết thảy pháp, không sở hữu, rốt cuộc không, chẳng thể được”. Đây là nói lời thật với bạn, Tâm kinh giảng đến sau cùng “vô trí diệc vô đắc”. Vấn đề này dần dần học tập, kinh Hoa Nghiêm gần đây giảng vấn đề này rất nhiều.

Hỏi: Tiếp theo là câu hỏi của đồng tu Hồng Kông, có ba vấn đề. Con và chồng con mới kết hôn năm nay, tình cảm vẫn luôn rất tốt. Nhưng hai tháng nay vì có việc

quay về đại lục, sau khi về nhà, tính tình của chồng con trở nên rất nóng nảy, buổi tối cũng không về nhà. Xin hỏi con nên làm như thế nào?

Đáp: Thật thà niệm Phật là được, bạn phải biết. Trước đây lão hòa thượng Thọ Dã, lão hòa thượng Thọ Dã ở Đài Loan chuyển tới Mỹ, thầy có đạo tràng là giảng đường Quang Minh ở phố Lam Đường. Tôi giảng kinh hai tháng ở trong giảng đường đó, năm 1977, 30 năm trước, giảng kinh Lăng-nghiêm. Giảng đường của thầy có một câu đối, tôi nhớ nhất rõ ràng, vẽ trên viết: “Vợ chồng là duyên, có thiện duyên, có ác duyên, oan oan tương báo”; vẽ dưới là: “Con cái là nợ, có đòi nợ, có trả nợ, không nợ không tới”. Cho nên nếu vợ chồng có vấn đề, niệm A-di-đà Phật là được, thực sự có cảm ứng! Thật thà niệm Phật, buông xuống hết những vọng niệm này, thế giới này không phải là thật, tới thế giới Cực Lạc mới là thật, toàn bộ đều là giả!

Người trên thế gian này gọi là ái tình, sau khi tôi nghe xong đều rất buồn cười, hư tình giả ý, làm gì có thứ nào là thật? Vọng tâm, sao bạn có thể coi vọng tâm là thật được? Nếu bạn coi là thật thì bạn thua thiệt nhiều rồi, toàn bộ đều là vọng tâm. Chân tâm là tâm Bồ-đề, Phật mới dùng chân tâm, ít nhất là A-la-hán trở lên, kiến tu phiền não của họ đoạn trừ rồi, vậy thì tương đối đáng tin một chút. Cho nên Phật giảng với chúng ta, trước khi chúng đắc A-la-hán thì chớ tin tưởng bản thân. Bản thân cũng không thể tin tưởng thì làm sao có thể tin tưởng người khác? Chưa chúng đắc A-la-hán, bản thân bạn là vọng tâm, thuần túy là vọng tâm. Hôm nay điều này đúng, ngày mai tự mình trở mặt với chính mình, đây không nằm ở bên ngoài. Vẫn là Phật giảng rõ ràng, kinh nghiệm của đức Phật phong phú hơn chúng ta.

Hỏi: Câu hỏi thứ hai, xin hỏi niệm Phật đường ở tầng 9 của hiệp hội đã trở thành từ đường tưởng nhớ tổ tiên muôn họ, tại sao lại cần mỗi tháng đốt bài vị một lần cho tổ tiên? A-di-đà Phật có phải là viết bài vị mới độ họ, không viết thì không độ?

Đáp: Chuyện này không liên quan đến A-di-đà Phật. Tại sao lại không liên quan đến A-di-đà Phật? A-di-đà Phật, Bồ-tát, A-la-hán đều không liên quan, tại sao vậy? Các ngài không có chấp trước. Ai chấp trước? Quý chấp trước. Con người rất chấp trước, quý còn chấp trước hơn con người, không nhìn thấy bài vị thì họ sẽ không dám tiến vào, giống như nơi này không chuẩn bị chỗ ngồi cho họ, chính là đạo lý này. Tại sao mỗi tháng đều phải đốt? Mỗi tháng đều có người mới tới, người cũ rời đi, còn có người mới sẽ tới, cho nên phải hiểu điều này. Tương đương nói mỗi tháng

đều sắp xếp lại chỗ ngồi mới cho bạn, chỗ ngồi này đều có tên của bạn, không liên quan đến Phật. Phật không có vọng tưởng, không có phân biệt, không có chấp trước.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, người mẹ qua đời, nếu khi người mẹ còn ở thân trung ấm, con cái chân thành niệm Phật, liệu có thể giúp đỡ mẹ mình chắc chắn vãng sanh, không còn phải chuyển thế nữa không?

Đáp: Có thể. Trong kinh Địa Tạng, cô Bà-la-môn, cô Quang Mục, đó đều là thực sự siêu độ mẹ mình. Nếu con cái biết thế giới Tây Phương Cực Lạc, một lòng một dạ cầu sanh Tịnh độ cho mẹ mình, lúc này thân trung ấm của mẹ bạn nếu phối hợp thì có thể vãng sanh. Thân trung ấm của mẹ bạn không phối hợp thì không có cách nào, bà ấy sẽ không thể vãng sanh được. Cho nên nhất định cần bà ấy phối hợp. Có người chịu phối hợp, cũng có người không chịu phối hợp.

Hỏi: Tiếp theo là câu hỏi của đồng tu Trung Quốc, tổng cộng có 20 câu hỏi. Có một số tín chúng quyên tiền xây dựng đạo tràng. Hiện tại người quản lý đạo tràng bất hòa, xây dựng không cách nào tiếp tục được, tín đồ quyên tiền hi vọng có thể chuyển số tiền quyên góp này dùng cho đạo tràng khác, hoặc chuyển qua dùng để in kinh, xin hỏi như pháp hay không?

Đáp: Nhân quả của mỗi người tự mình chịu trách nhiệm, bạn có thể kiến nghị, họ có bằng lòng làm hay không là việc của họ, bạn kiến nghị với họ là được. Nếu không thì bạn tự tìm phiền não, bạn phá hỏng tâm thanh tịnh của chính mình, tổn thất này rất lớn.

Hỏi: Xin hỏi làm thế nào để phân biệt động tác tay khi lạy Phật, lạy thần minh, lạy tổ tiên?

Đáp: Đây là chuyện của thế tục, gọi là mỗi nơi có phong tục tập quán của riêng mình. Vào thời xưa, chuẩn mực đời sống của nhân dân do quốc gia dùng lễ để chế định, chế định lễ nhạc, nó có chuẩn mực, có quy tắc, nhân dân phải tuân theo, xã hội mới an định được. Nhưng tình hình của Trung Quốc đặc thù, sau khi nhà Mãn Thanh mất nước, Dân Quốc thành lập thì không còn chế định lễ nhạc nữa, mãi cho đến tận hiện nay cũng không có, cho nên bạn dùng phương thức nào cũng được, không có lễ nhạc! Chuyện này tương lai người đời sau viết lịch sử, giai đoạn này gọi là thời loạn. Trị hay loạn của Trung Quốc chính là có xây dựng chế độ hay không, điều này chúng ta phải nhận thức rõ ràng. Không có chế độ, chúng ta thành khẩn làm là được, sẽ có cảm ứng.

Hỏi: Câu hỏi thứ ba, xin hỏi người sơ học đọc tụng kinh Vô Lượng Thọ, do không cách nào một lần đọc xong được, liệu có thể chia ra đọc tụng mấy lần không? Mỗi lần cần phải hồi hướng không?

Đáp: Không cần. Có thể chia ra thành mấy lần, sau khi một bộ kinh đọc xong mới hồi hướng, như vậy là được.

Hỏi: Câu hỏi thứ tư, đạo tràng chúng con niệm Phật cộng tu, tháng 7 hàng năm đều đặc biệt miễn phí lập bài vị cho tổ tiên, sư trưởng và vong linh của những người bị tai nạn xe, tai nạn nước, tự sát v.v., mời vong linh tới nghe kinh nghe pháp, đồng thời khai thị cho họ, tụng kinh Di-đà, kinh Kim Cang, kinh Địa Tạng v.v.. Xin hỏi Phật sự như vậy có cần thiết không, như pháp không?

Đáp: Vào tháng 7, đây là kỳ hạn đặc biệt, có thể làm như vậy. Tập tục Trung Quốc chúng ta nói tháng 7 là tháng cô hồn, năm nay là hai tháng 7, còn có một tháng 7 nhuận, vậy thì thời gian nghỉ phép của quý càng dài. Làm những Phật sự này đối với họ mà nói vẫn là có lợi ích, có chỗ tốt.

Hỏi: Thứ năm, xin hỏi đạo tràng chuyên tu Tịnh độ, tụng kinh Địa Tạng vào thập trai có coi là xen tạp không?

Đáp: Là xen tạp, phải biết điều này. Chuyên tu Tịnh độ, nếu siêu độ vong linh đều dùng kinh Di-đà, hoặc là dùng kinh Vô Lượng Thọ, đều được, không được dùng kinh điển khác; trừ khi là tình huống đặc biệt. Chúng sanh này ở cõi quý, ở địa ngục, họ cầu xin tụng kinh này siêu độ cho họ, cầu xin vậy thì sẽ nói với họ tụng bao nhiêu bộ. Thông thường tụng 7 bộ, 21 bộ, hoặc là 100 bộ, 200 bộ, là chuyên môn tụng thay cho họ, như vậy thì có thể.

Hỏi: Câu hỏi thứ sáu, người chuyên tu Tịnh tông, đi tới nơi ở mới thì dùng chú Đại Bi sám tịnh, tham gia cúng trời, xin hỏi liệu có như pháp không?

Đáp: Có thể làm như vậy, nhưng cũng có thể không cần. Tại sao vậy? Tâm tịnh tức cõi tịnh, tâm của bạn thực sự thanh tịnh, bạn ở nơi nào cũng đều thanh tịnh, không cần sám tịnh cũng thanh tịnh; tâm của bạn không thanh tịnh, sám tịnh thế nào cũng không thanh tịnh, phải hiểu đạo lý này.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, nghe lão pháp sư giảng kinh vô cùng hoan hỷ, nếu đệ tử chấp trước thầy và A-di-đà Phật thì liệu có thể vãng sanh không? Sau này lão pháp sư liệu sẽ cùng A-di-đà Phật tới tiếp dẫn đệ tử không?

Đáp: Bạn không nên có vọng tưởng này, bởi vì có vọng tưởng này thì sẽ chướng ngại cơ hội vãng sanh của bạn, bạn chỉ nghĩ A-di-đà Phật. Tương lai lúc tiếp dẫn bạn, bên cạnh A-di-đà Phật đương nhiên có người, trong những người này chắc chắn có người bạn quen, vãng sanh trước, họ sẽ cùng A-di-đà Phật tới tiếp dẫn bạn.

Hỏi: Câu hỏi thứ tám, mỗi năm tới ngày lễ tết cúng tế tổ tiên, xin hỏi liệu có linh hồn quay về nhận những thực phẩm này không?

Đáp: Có, cũng có trường hợp không có. Tại sao nói có? Họ ở cõi quỷ thì họ sẽ tới; nếu họ đầu thai tới cõi người, đầu thai tới cõi súc sanh hay những cõi khác thì họ sẽ không tới nữa, phải biết điều này. Con người trong lục đạo vĩnh viễn đang luân hồi không ngừng, tùy theo nghiệp lực lưu chuyển. Nhưng mỗi năm chúng ta cúng tế tổ tiên, đây là lễ tiết, đây là báo ân, không quên cội nguồn. Ý nghĩa giáo dục quan trọng hơn ý nghĩa quỷ thần tới nhận thực phẩm, bởi vì con người hiện nay đều bất hiếu, chúng ta có thể làm như vậy, dẫn dắt để rất nhiều người nhìn thấy, họ có thể hiếu thuận cha mẹ, họ có thể tưởng nhớ tổ tiên, công đức này rất lớn. Cho nên không quan trọng tổ tiên tới hay không, phải coi trọng sự công hiến của chúng ta đối với xã hội.

Hỏi: Câu hỏi thứ chín, đệ tử in đĩa của lão pháp sư, nhận một ít lợi nhuận, xin hỏi như vậy như pháp không? Liệu có phải xuống địa ngục không?

Đáp: Không nghiêm trọng như vậy. Nhận một chút lợi nhuận, tức là lợi nhuận hợp lý là được; nếu như bán giá cao thì sai rồi, vậy thì sai lầm. Hợp lý là được, Phật pháp là thông tình đạt lý.

Hỏi: Câu hỏi thứ mười, sau khi thành Phật sẽ không còn mê nữa, vậy thì trước khi chúng sanh mê và sau khi thành Phật có giống nhau không?

Đáp: Chúng sanh mê rồi, vấn đề này ở trong toàn bộ Phật pháp, đây không phải là vấn đề nhỏ, là vấn đề lớn, trong Phật pháp gọi nó là câu hỏi lớn, muốn giải đáp rất phức tạp, giảng 2 tiếng đồng hồ chưa chắc bạn có thể hiểu được. Thích-ca Mâu-ni Phật tại thế, tôn giả Phú-lâu-na từng hỏi qua vấn đề này, giống với câu hỏi này, bạn đi tra kinh điển, bạn xem Thích-ca Mâu-ni Phật nói với ngài ấy như thế nào. Trong quyển thứ 4 của kinh Lăng-nghiêm, kinh văn rất dài, sẽ giải đáp câu hỏi này của bạn, câu hỏi của ngài ấy rất thú vị. Tự tánh của con người vốn là Phật, tại sao lại mê? Chúng ta trải qua tu hành vô lượng kiếp, đều đoạn trừ những mê hoặc này rồi, thành Phật rồi, sau khi thành Phật lúc nào sẽ mê lại? Đây là câu hỏi mà Phú-lâu-na

nêu ra hỏi Thích-ca Mâu-ni Phật. Câu trả lời trong kinh rất thú vị, bạn có thể đọc. Nếu kinh văn khó hiểu, Lăng-nghiêm đích thực không dễ hiểu, bạn có thể đọc chú giải của pháp sư Viên Anh, đây là pháp sư cận đại, giải thích của ông tương đối đơn giản, dễ hiểu. Chú giải của người xưa tương đối khó hiểu, đọc chú giải của pháp sư cận đại.

Hỏi: Câu hỏi thứ 11, sau khi khế nhập nhất chân pháp giới còn có thể rộng kết pháp duyên với chúng sanh không?

Đáp: Có thể, pháp thân Bồ-tát trong nhất chân pháp giới cũng tức là chư Phật Như Lai, chúng sanh có cảm, các ngài có ứng, cảm ứng đạo giao. Cho nên khi con người chưa thành Phật, phải kết duyên với hết thảy chúng sanh, có duyên thì các ngài mới khởi cảm ứng, không có duyên thì các ngài không khởi cảm ứng. Cho nên rộng kết thiện duyên. Duyên này, bạn xem chúng ta chung sống với người khác, có thiện duyên, có ác duyên, ác duyên cũng là duyên, thiện duyên cũng là duyên. Chỉ cần có duyên, bạn thành Phật rồi thì sẽ có cảm ứng với họ, sẽ khởi cảm ứng; không có duyên, thiện duyên cũng không có, ác duyên cũng không có thì không khởi cảm ứng. Chỉ cần có duyên đều sẽ khởi cảm ứng.

Hỏi: Tiếp theo là câu hỏi thứ 12, đệ tử cảm thấy bản thân cộng tu ở niệm Phật đường không bằng một mình dụng công đắc lực, tâm dễ dàng thanh tịnh. Rất hi vọng nhanh chóng khế nhập nhất chân pháp giới, tùy duyên ứng hóa hư không pháp giới. Xin hỏi, tự mình dụng công đắc tam-muội có gì khác với cùng đại chúng dụng công đắc tam-muội?

Đáp: Chỉ cần có thể đắc tam-muội thì đều giống nhau. Chỉ sợ một mình dụng công, nếu như trúng ma mà bản thân không biết được, sợ nhất là điều này. Một mình học Phật, tụng kinh cũng được, lạy Phật, niệm Phật, không nghiêm túc thì không trúng ma, nghiêm túc thì ma sẽ tới quấy nhiễu bạn. Bởi vì ma đó đều là oan gia trái chủ của bạn. Bạn không nghiêm túc, họ ở bên cạnh cười nhạo bạn, vô dụng, tóm lại tới lúc thì họ sẽ tới gây phiền phức cho bạn. Một khi bạn dụng công, bạn muốn đi rồi, nếu họ không gây phiền phức thì tương lai không còn cách nào, không tìm được bạn. Vì vậy mà họ tới. Cho nên quan hệ này rất lớn. Thực sự dụng công, đạo tràng cộng tu được sức mạnh của đại chúng gia trì, đạo tràng có thần hộ pháp, cho nên ma không dễ dàng quấy nhiễu. Đây chính là thời mạt pháp nương chúng dựa chúng tu hành thuận tiện hơn tự mình tu hành, đạo lý là ở chỗ này.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, trong lễ nghi lạy sám hối, “nghiêm trì hương hoa, như pháp cúng dường” có phải là tay cầm hương hoa, đọc văn cúng dường, sau đó “tán hoa tác cung”, đem hương hoa cắm vào trong bình hoa?

Đáp: Cái này của bạn không phải là thực sự cúng dường. Phật còn ưa thích hương hoa này của bạn sao? Nếu Phật thích hương hoa, ưa thích hương hoa thì Phật cũng không khác phàm phu chúng ta! Ở chỗ này bạn phải hiểu được hai chữ “như pháp”, bạn chưa hiểu được như pháp, pháp là biểu pháp. Nghi quỹ là đại biểu cho tâm cung kính của chúng ta, cho nên làm nghi quỹ, thực sự được lợi ích không phải là Phật, Phật không cần, là trang nghiêm đạo tràng, trang nghiêm đạo tràng chính là lợi ích chúng sanh. Hiện tại chúng sanh rốt cuộc có thể đạt được bao nhiêu lợi ích? Vô cùng ít ỏi. Ít ỏi này là cách nói như thế nào? Tức là để chúng sanh nhìn thấy đạo tràng trang nghiêm, hể thoáng qua mắt, mãi thành hạt giống đạo, gieo trồng thiện căn.

Người như thế nào thực sự được lợi ích? Hiểu được biểu pháp, hương đại biểu điều gì? Hương đại biểu tín, tín hương. Chúng ta đối với tam bảo có thực sự tin tưởng không? Hương đại biểu giới định chân hương, nhìn thấy hương, ngửi thấy mùi hương, nghĩ tới bản thân phải tu giới, phải tu định, dùng điều này để nhắc nhở chúng ta. Hương là ngũ phần pháp thân hương, đó chính là chứng một tầng ý nghĩa càng sâu hơn, giới, định, tuệ, giải thoát, giải thoát tri kiến, đây gọi là ngũ phần pháp thân. Cho nên nhìn thấy hương, ngửi thấy mùi hương thì bạn sẽ nghĩ tới, tùy theo cảnh giới, vậy thì như pháp, bạn sẽ nghĩ tới ý nghĩa biểu pháp của nó.

Hoa đại biểu nhân, thực vật đơm hoa trước rồi sau đó mới kết trái, nhân là gì? Hạnh Bồ-tát, lục độ vạn hạnh, nhìn thấy hoa liền nghĩ tới chúng ta phải thực sự tu hành thì bạn mới có thể kết trái. Cúng quả, quả đại biểu Bồ-đề niết-bàn, đại biểu ý nghĩa này, bạn niệm niệm đều không rời khỏi chánh pháp. Không phải là đặt ở đó để Phật Bồ-tát nhìn thấy, để cho Phật Bồ-tát ăn, không phải vậy, đó là hoàn toàn hiểu sai rồi. Đèn nến là đại biểu trí tuệ, đặc biệt là đèn dầu và nến, đại biểu điều gì? Thiêu đốt chính mình, soi sáng người khác, dùng lời hiện nay mà nói tức là hi sinh công hiến, phục vụ cho người khác, đại biểu ý nghĩa này. Ngay cả ý nghĩa này mà bạn cũng không hiểu thì bạn đã uổng công thắp hương rồi, hoa quả gì đó đều uổng công cúng dường, phải hiểu ý nghĩa này, đây gọi là cúng dường như pháp. Đọc văn cúng dường là tùy văn nhập quán, bản thân mới thực sự có được lợi ích.

Hỏi: Tiếp theo câu hỏi thứ 14, đệ tử Phật học tập tinh thần hoa sen như thế nào để tu hành trên thế gian, mọc ra từ bùn mà chẳng hôi tanh mùi bùn?

Đáp: Trước tiên bạn học Đệ Tử Quy, thực hành Đệ Tử Quy 100%, sau đó lại thực hành Thái Thượng Cảm Ứng Thiên, rồi thực hành kinh Thập Thiện Nghiệp Đạo, dùng thời gian bao lâu? Một năm, một năm thực hành ba quyển này, dần dần bạn sẽ có thể học được tinh thần của hoa sen. Ba điều này là rễ, không có gốc rễ thì không ra khỏi vũng bùn được, cho nên rơi vào vũng bùn mà không leo ra được, không thể không biết điều này. Cho nên học phải học từ căn bản, tu phải tu từ căn bản, nhất định phải thực hành. Từng giây từng phút đều không được rời khỏi, phải thực sự làm được.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, xích sắt có thể trói người, xích vàng cũng có thể trói người. Là người sơ học nên nắm bắt trung đạo như thế nào?

Đáp: Xích sắt là nói nghiệp ác, xích vàng là ví với nghiệp thiện, thế nào gọi là trung đạo? Hai bên thiện ác đều không khởi phân biệt chấp trước chính là trung đạo. Lời này nói thì dễ dàng nhưng làm không được. Tại sao làm không được? Vì tu học của bạn không có rễ, giống như thực vật vậy. Hiện tại chúng ta học Phật đều là không có rễ, hoa cắm ở trong bình, không có sự sống, đó chính là không bắt đầu làm từ rễ. Rễ của Phật là Thập Thiện Nghiệp, rễ của Nho là Đệ Tử Quy, rễ của Đạo là Cảm Ứng Thiên, ba điều này là rễ của Nho Thích Đạo. Có rễ thì bạn sống, bạn sẽ bừng bừng sức sống, bạn sẽ đơm hoa kết trái; không có rễ là chết, học điều gì thì toàn bộ cũng đều là chết.

Có thể niệm Phật vãng sanh trong một đời này, không phải là đời này tu được, trong đời quá khứ thiện căn sâu dày, kinh Di-đà nói: “Chẳng thể dùng chút thiện căn, phước đức, nhân duyên mà được sanh về nước kia”. Thiện căn phước đức tu hành được trong đời quá khứ rất sâu, đời này lại gặp được, vậy mới được. Cho nên không có nhiều người! Đa số trong đời quá khứ không có thiện căn phước đức nhân duyên sâu dày như vậy, cho nên đời này chỉ có thể kết duyên với Phật, đời này không thể thành tựu, không thể không hiểu đạo lý này.

Hỏi: Tiếp theo câu hỏi thứ 16, hiện nay Phật giáo cực kỳ hỗn loạn, có người thực sự tu hành, việc gì cũng khó khăn, người thế gian không để ý, không cúng dường là do nhân duyên gì?

Đáp: Lời này bạn không cần phải hỏi tôi, bạn hỏi chính bạn. Mấy ngày nay chúng ta giảng phẩm Hiền Thủ, vừa nói qua vấn đề này. Trong đoạn kinh văn này nói phát tâm Bồ-đề, từ trong kinh văn này đại sư Thanh Lương đặc biệt nhắc nhở chúng ta, trong đó có một điều, nhìn thấy pháp sắp đoạn diệt rồi, khơi gợi tâm đại Bồ-đề của bạn. Hiện nay Phật giáo đích thực là như vậy, nếu còn không cứu vãn thì qua 10 năm, 20 năm nữa thân tiên cũng không cứu nổi. Cho nên, hiện nay trong cửa Phật việc gì là đại sự? Không phải chỉ cửa Phật, Nho Thích Đạo đều giống nhau, Nho Thích Đạo đều không có nhân tài kế thừa phát triển. Vậy thì chúng ta học Phật, chuyện này chỉ có cầu chính mình, không thể cầu người khác. Cầu người khác, người khác không làm được, cầu người không bằng cầu mình, bản thân phải thực sự phát tâm Bồ-đề, phải thực sự làm ra được tấm gương tốt. Người khác không để ý, không cúng dường là do bản thân chưa có đức hạnh. Tôi vừa tu hành, ngay lập tức có người tới tôn kính tôi, tới cúng dường tôi. Vậy thì một khi cúng dường, bạn liền mê ngay lập tức, bạn liền đọa trong danh văn lợi dưỡng, bạn liền tham lam hưởng thụ. Không có người để ý đến bạn, không cúng dường bạn, đây là giúp đỡ bạn, thành tựu bạn.

Bạn xem đệ tử Phật giáo, trước khi Thích-ca Mâu-ni Phật diệt độ, chúng đệ tử thỉnh giáo Phật-đà, lúc ngài còn trụ thế thì chúng con lấy ngài làm thầy, ngài không còn trên thế gian này thì chúng con lấy ai làm thầy? Phật nói hai câu, thứ nhất là “lấy giới làm thầy”, thứ hai là “lấy khổ làm thầy”. Nói rất rõ ràng, Phật không trụ thế, chỉ cần bạn thực sự trì giới, thực sự không sợ chịu khổ thì không hề khác đức Phật đang tại thế. Còn chưa làm mà đã tham lam cúng dường, tâm này không thật! Thực sự phát tâm, đói chết cũng không hối hận. Bạn thực sự bị đói, đói vài ngày tới lúc sắp đói chết thì đức Phật sẽ đưa đồ tới cho bạn ăn. Không phải là nói bụng vừa đói thì Phật đã đưa tới, không phải vậy, Phật phải xem bạn có phải là thực sự không chịu được nữa, đến lúc bạn thực sự không chịu được nữa thì ngài mới tới. Cho nên phải thực sự làm, không cần sợ hãi, phải thực sự thành tâm, Phật Bồ-tát thực sự sẽ chăm sóc. Không chăm sóc bạn cũng là đang chăm sóc, tại sao vậy? Để bạn chịu khổ, bạn nhất định phải như pháp, trì giới giữ pháp, thực sự làm ra tấm gương người tu hành cho xã hội đại chúng, như vậy mới là như pháp.

Hỏi: Câu hỏi thứ 17, xin hỏi trong kinh nói, trong này nói người xuất gia, cho tới đệ tử Phật đều không được ăn củ sen, nên giải thích như thế nào?

Đáp: Trong kinh văn này nhất định có nhân duyên đặc thù, không phải là nhân duyên bình thường, mà là đối với ai? Nói với người nào đó, giúp đỡ họ khai ngộ.

Hoa có thân hoa, người bình thường ở bên hồ sen ngắm hoa, người thấy mùi thơm của hoa, thân hoa không có chuyện gì, không gây phiền phức. Có người tu hành, tu hành thực sự có công phu, họ cũng đang thưởng thức, họ cũng ưa thích người hương hoa này, thân hoa cũng tìm họ, tại sao anh lại tham chấp hương hoa này? Họ nói, vậy người khác cũng người mà. Họ không tu hành, họ đang luân hồi trong lục đạo, nếu anh muốn thoát khỏi tam giới, nếu anh tham lam thì anh không ra khỏi tam giới được. Cho nên đây là nhân duyên đặc thù, thân hoa cũng giúp đỡ chúng sanh thành tựu đạo nghiệp. Người không tu hành, luân hồi lục đạo thì thôi bỏ qua, tùy họ! Cho nên trong này mang lại rất nhiều gợi ý cho chúng ta, hết thấy pháp đều linh hoạt, không có pháp nào là chấp chặt.

Người đó làm ác, bạn phải biết họ làm ác là bình thường, họ vẫn luôn thành thói quen, họ không làm ác, vậy thì mới kỳ lạ. Người làm thiện, vậy làm ác thì không bình thường, họ làm thiện là bình thường. Tôi chỉ nói tới chỗ này thôi, các bạn tự mình suy ngẫm xem. Cho nên chúng ta nhìn thấy rất nhiều người, nhiều việc trong xã hội này thì bạn sẽ như như bất động. Trong kinh Hoa Nghiêm, đức Phật dạy chúng ta “thuận nghịch đều thuận”. Đây là người tu hành, thuận là thuận cảnh, hằng thuận chúng sanh, nghịch là nghịch cảnh, nghịch cảnh cũng phải hằng thuận chúng sanh. Người thiện tùy thuận, người ác cũng phải tùy thuận, thuận nghịch đều thuận, tâm địa thanh tịnh, không nhiễm bụi trần, không bị cảnh giới bên ngoài xoay chuyển, đây gọi là công phu. Nhìn thấy điều thiện sanh tâm hoan hỷ, nhìn thấy điều bất thiện sanh oán hận, sanh sân giận thì sai rồi! Hai bên đều sai rồi, hoan hỷ là thất tình lục dục, sân giận là ba độc phiền não, mỗi ngày bạn tiếp xúc cảnh giới bên ngoài đều sanh phiền não, không sanh trí tuệ. Giống như trong Đàn kinh nói tới đại sư Huệ Năng, ngài ấy tuổi còn trẻ, 24 tuổi gặp Ngũ tổ đã nói với Ngũ tổ rằng: “Trong tâm đệ tử thường sanh trí tuệ”. Câu này cho thấy ngài thuận nghịch đều thuận, cho nên ngài sanh trí tuệ, ngài không sanh phiền não.

Nhìn thấy người khác hành thiện thì tán thán, nhìn thấy người khác làm ác thì không nói ra; ngoài điều này ra thì không còn điều nào khác, cung kính giống nhau, phục vụ giống nhau, cúng dường giống nhau. Đây chính là câu “lễ kính chư Phật” nói tới trong mười nguyện của Phổ Hiền Bồ-tát. Đây đều là chư Phật, làm thiện là chư Phật, làm ác cũng là chư Phật, phải lễ kính. Nhưng tán thán không giống nhau, tán thán Như Lai, mà Như Lai là gì? Tương ứng với tánh đức thì tán thán, không tương ứng với tánh đức thì không tán thán. Cúng dường giống nhau, cho dù họ làm

ác hay làm thiện đều phải cúng dường, khác biệt ở chỗ này. Tạo tác hết thấy nghiệp ác đều không nói ra, đây là điều chúng ta phải học.

Hỏi: Câu hỏi thứ 18, lúc đọc kinh gặp chướng ngại với văn tự, có nghi hoặc, có lúc là chữ trong kinh sai, có lúc là chữ cổ khó tra, xin hỏi nên học tập thế nào?

Đáp: chuyện này phải tra tự điển, trong kinh Phật đích thực có rất nhiều chữ cổ, chữ cổ không tìm thấy được trong tự điển bình thường. Hiện tại cuốn Tự Điển Khang Hy mới biên soạn có nhiều chữ một chút; như trong nước có xuất bản cuốn Từ Nguyên, Từ Hải sưu tầm cũng rất phong phú. Đại học Văn hóa Đài Loan xuất bản một bộ Trung Văn Đại Từ Điển, nội dung sưu tầm trong đó vô cùng phong phú, văn tự trong kinh Phật đại khái đều có trong đó, bạn đều có thể tra được. Khi chúng ta học tập một bộ kinh, trước khi đọc kinh phải loại bỏ những chướng ngại này, tức là nhất định phải tra ra âm đọc, ý nghĩa của những chữ khó, không được thiếu công phu này. Thiếu công phu này thì bạn đọc kinh sẽ có khó khăn, công phu này nhất định phải làm.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, trong mộng vong linh cầu xin đốt Tâm kinh hồi hướng cho họ, xin hỏi làm như vậy như pháp không? Nên giúp đỡ vong linh này như thế nào?

Đáp: Trong mộng đại khái không phải là cầu xin bạn đốt, chuyện này có khả năng là bạn nhớ sai rồi, yêu cầu bạn đọc tụng hồi hướng cho họ, đây mới là đúng lẽ. Nếu cầu xin quy y, vậy thì có thể viết giấy chứng nhận quy y rồi đốt cho họ, như vậy được; không đốt kinh luận, chúng ta phải biết điều này. Cho nên gặp được những chuyện này thì phải thông tình đạt lý, không được mê tín. Vào thời đại hiện nay, nhà ngoại cảm dùng nhiều phương pháp để giao tiếp với người bình thường chúng ta, chúng ta thường nghe được, thường nghe nói tới! Gặp được thì chúng ta nên tận tâm tận lực giúp đỡ họ, họ đích thực có thể đạt được lợi ích, có thể đạt được chỗ tốt. Thông thường gặp được chuyện này, tốt nhất là mời họ nghe kinh niệm Phật, cũng có thể mời họ cộng tu. Mời họ cộng tu, họ sẽ không hại người, bạn không cần sợ họ, ngàn ngữ thường nói: người sợ quý ba phần, quý sợ người bảy phần. Quý sợ người nhiều hơn người sợ quý, cho nên chúng ta đừng để bị họ dọa sợ, nếu không quý sẽ coi thường bạn. Họ tới cầu xin sự giúp đỡ thì chúng ta nên giúp đỡ họ.

Hỏi: Câu hỏi thứ 20, xin hỏi người học Phật có thể chơi chứng khoán không?

Đáp: Bạn nghĩ thử xem có được không, mục đích bạn chơi cờ phiêu là gì? Mục đích là muốn kiếm tiền, vậy thì bạn sai rồi, đây là đánh bạc, mười lần chơi chín lần thua, chưa chắc bạn có thể kiếm được. Tôi có một người bạn cũ, lúc còn trẻ ở Đài Loan, là người xuất gia, hiện tại ông đã qua đời. Sau này ông tới Hồng Kông, bán đạo tràng ở Đài Loan đi, ở Hồng Kông có một đạo tràng nhỏ, thích chơi chứng khoán, đạo tràng ở Đài Loan bán được không ít tiền, nghe nói chơi chứng khoán ở Hồng Kông hai ba năm, toàn bộ đều thua hết. Hiện tại người này cũng không còn nữa. Tôi cũng chưa từng nghe qua có người dựa vào chơi chứng khoán mà phát tài.

Phát tài, trong kinh Phật có, ở trong cửa Phật, có cầu tất ứng, không có điều gì không cầu được, cầu phát tài thực sự là có thể đạt được. Phật dạy chúng ta như thế nào? Có tiền tài là quả báo, nhân là gì? Nhân là bố thí tài, vậy nếu bạn muốn phát tài thì bạn bố thí tài nhiều hơn, thực sự là càng bố thí càng nhiều. Bố thí không cần nghĩ đến hồi báo, nếu nghĩ cầu hồi báo thì sai lầm! Có bao nhiêu bố thí bấy nhiêu, nhất định không cầu hồi báo, tới lúc bạn cần dùng thì tự nhiên nó sẽ tới. Phương pháp này là trước đây đại sư Chương Gia dạy cho tôi, thông minh trí tuệ là quả báo, bố thí pháp là nhân; khỏe mạnh sống lâu là quả báo, bố thí vô úy là nhân. Cho nên thầy dạy tôi: anh chỉ cần luôn tu ba loại nhân này thì ba loại quả báo tự nhiên sẽ hiện tiền. Đây là 55 năm trước thầy đã dạy cho tôi, tôi thực sự nghe lời, thực sự y giáo phụng hành, đích thực là quả báo hiện tiền. Cho nên tôi niệm niệm không quên ân đức của thầy.

Trước khi học Phật, cũng có rất nhiều người xem tướng đoán mệnh cho tôi, nói mệnh của tôi vừa nghèo vừa hèn, hèn là thế nào? Không có địa vị trong xã hội, nghèo là không có tiền tài, là người rất đáng thương. Thầy Phương chưa từng nói qua vấn đề này với tôi, đại sư Chương Gia và thầy Lý đều nhìn ra được, hai vị này đều là người lớn tuổi, nhìn ra được. Cho nên đại sư Chương Gia dạy tôi tu ba loại bố thí này, thầy Lý dạy tôi phát tâm học giảng kinh, bởi vì công đức học giảng kinh là lớn nhất, nếu không có công đức thì cũng là phước đức rất lớn. Hoằng dương Phật pháp, năm đó thầy Lý ở Đài Trung, phàm là gặp được người trẻ tuổi chúng tôi, thầy Lý lớn hơn tôi 39 tuổi, nhìn thấy tướng mạo người trẻ tuổi chúng tôi bạc mệnh, tướng đoán mệnh, tướng không có phước báo, thầy liền khuyên chúng tôi phát tâm ra giảng kinh. Làm như vậy xoay chuyển vận mệnh nhanh nhất, còn nhanh hơn cả Liễu Phàm Tứ Huấn, thực sự không hề giả chút nào.

Biết bao người đoán mệnh cho tôi là không sống quá 45 tuổi, hiện tại tôi đã 80 tuổi. Tôi làm còn tốt hơn tiên sinh Liễu Phàm, tiên sinh Liễu Phàm sống thêm

được 20 năm, tuổi thọ của ông là 53 tuổi, 74 tuổi ông qua đời, sống thêm được 20 năm. Hiện tại tôi đã sống thêm được 35 năm, cho nên hiện tại rất xem nhẹ chuyện sống chết, không để chuyện này ở trong lòng. Biết được con người không có chết, sống chết là gì? Là thân thể, còn linh tánh vĩnh viễn bất diệt, bạn hiểu được chân tướng sự thực này thì sẽ đột phá được cửa ải sống chết, thực sự biết được không có sống chết. Bạn sẽ sống rất thoải mái, tai nạn thế nào cũng vốn không để ở trong lòng. Cố gắng học Phật, cố gắng đọc kinh, vậy là đúng rồi. Nhưng trên thế gian này, ba loại bổ thí rất quan trọng, tại sao vậy? Thay đổi hình tượng học Phật, điều này vô cùng quan trọng, để cho mọi người sau khi nhìn thấy sanh khởi lòng tin.

Những năm gần đây, tôi tham gia vào công tác hòa bình thế giới, tháng 10 năm nay chúng tôi tới trụ sở của tổ chức UNESCO ở Paris - Pháp, chúng tôi tổ chức một hoạt động lớn ở trụ sở. Trong những hội nghị quốc tế này, phàm là người tiếp xúc, họ nhìn thấy tôi đều rất ngưỡng mộ, vừa nghe nói tôi 80 tuổi, pháp sư, thầy chăm sóc cơ thể thế nào vậy? Đều tới hỏi tôi, họ đều rất quan tâm. Tôi nói với họ, thứ nhất là ăn chay, thứ hai là tu tâm thanh tịnh, hai điều này có thể duy trì sự khỏe mạnh sống lâu của bạn, hình tượng ở chỗ này.

Còn có người hỏi: Pháp sư, trí tuệ của thầy rất cao. Chuyện này rất đơn giản, bổ thí pháp không được keo kiệt, bởi vì gặp được đa phần là học giả, những học giả này cũng rất đáng thương, đều không có tiền, đều là giáo sư dạy học trong trường đại học, dựa vào chút chi phí sinh hoạt này. Viết sách, sở hữu bản quyền, sao chép truy cứu, tôi nói trí tuệ của anh sẽ không khai mở được, tại sao vậy? Tác phẩm của anh là món hàng, bán ra ngoài, anh kiếm tiền về là hành vi thương mại, cho nên không khai mở trí tuệ. Nếu anh nói không có bản quyền, hoan nghênh sao chép vậy thì trí tuệ của anh sẽ khai mở. Bí quyết là ở chỗ này. Nếu mang tác phẩm của anh ra, có sở hữu bản quyền, thu thuế bản quyền, anh đây là hành vi buôn bán, cho nên mặc dù là giáo sư, tiến sĩ những vẫn buôn bán. Tôi nói tôi không buôn bán, những thứ của tôi không có bản quyền, cho nên trí tuệ mỗi năm mỗi tăng, nhìn vấn đề, nhìn sự việc rõ ràng hơn anh, đạo lý là ở chỗ này.

Tóm lại là tâm lợi ích chúng sanh, hi vọng mọi người đều có được lợi ích, bản thân không cần bất kỳ điều gì. Không cần bất kỳ điều gì, không thiếu bất kỳ thứ gì. Mỗi năm ở rất nhiều nơi, có một số việc từ thiện cũng phải làm, số tiền mỗi năm sử dụng vô cùng khả quan, con số rất khả quan, từ đâu mà có? Không biết, không biết tiền từ đâu tới. Người khác tặng tôi, tôi cũng không nhớ, tôi cũng không biết số tiền

đã dùng, cũng không nhớ. Cho nên càng bỏ thí càng nhiều, không cần nghĩ tới những vấn đề này.

Chơi chứng khoán, nếu bạn muốn hỏi Phật Bồ-tát có thể chơi không? Nói cho bạn biết, Phật Bồ-tát có thể chơi, bạn không thể chơi. Tại sao Phật Bồ-tát có thể chơi? Phật Bồ-tát chơi, đây là độ chúng sanh chơi chứng khoán, dùng việc này làm phương pháp tiếp dẫn chúng sanh! Phật Bồ-tát chơi chứng khoán nhất định vô cùng cao minh, mỗi ngày đều kiếm tiền, đều kiếm nhiều tiền, khiến cho tất cả mọi người chơi cố gắng nhìn các ngài với con mắt khác, cao minh. Cao minh thì theo các ngài học, các ngài sẽ dạy bạn, dạy bạn chơi chứng khoán như thế nào, số tiền kiếm được bỏ thí cho chúng sanh khổ nạn, bản thân nhất định không tiêu một đồng nào, đó chính là Phật Bồ-tát. Nếu bạn có thể học được chiêu này, nếu bạn học Phật Bồ-tát thì bạn có thể chơi, hơn nữa chơi sẽ khai mở trí tuệ, vì chúng sanh. Vì cứu độ những chúng sanh khổ nạn trầm mê trong chứng khoán, như vậy thì được; không phải là tâm này thì không được, vậy bạn rơi vào trong đó thì sai lầm rồi.

Hỏi: Câu hỏi cuối cùng, thường bị người khác ức hiếp, cảm thấy không cam lòng, đó là trả nợ sao? Nên đối mặt như thế nào?

Đáp: Người khác ức hiếp mình, lừa gạt mình, không phải là chuyện xấu, là chuyện tốt. Phải biết tại sao thành Phật cần thời gian dài như vậy? Đờ đờ kiếp kiếp đang học tập, đờ đờ kiếp kiếp đang sửa lỗi! Ý nghĩ không cam lòng này của bạn thuộc về sân giận, thói quen tập khí này không tốt. Làm thế nào để sửa đổi thói quen tập khí này? Thường có người ức hiếp mình, dần dần bạn giác ngộ rồi, hủy báng mình cũng được, ức hiếp mình cũng được, hãm hại mình cũng được, mình đều rất hoan hỷ, mình đều bằng lòng tiếp nhận, không chút tâm sân giận nào, hơn nữa còn có tâm cảm ơn. Cảm ơn điều gì? Mình vượt qua khảo nghiệm rồi, khảo nghiệm mình như vậy, quả nhiên không có oán hận, quả nhiên không có báo thù. Họ không tới khảo nghiệm mình thì làm sao mình biết công phu của mình đến trình độ nào? Cho nên tất cả cảnh giới đều là thành tựu bản thân, đều là giúp đỡ bản thân.

Đây là điều chúng tôi thường nhắc đến trong buổi giảng, khéo học, bạn phải biết học. Biết học thì bạn sẽ thành tựu nhanh! Nếu bạn không biết học, nhìn thấy thuận cảnh sanh hoan hỷ, hoan hỷ là phiền não, là tham; nghịch cảnh thì sân giận, bạn hằng ngày đang tu điều gì? Hằng ngày đang tu tham sân si thì liệu bạn có thành tựu không? Người biết học thì hằng ngày hóa giải tham sân si, giảm bớt tham sân si, tăng trưởng giới định tuệ, đây là thành tựu. Cho nên nghịch cảnh tốt, không phải

không tốt, thuận cảnh, nghịch cảnh đều là cảnh giới tốt. Trong thuận cảnh thì chúng ta phải học không tham, không có niệm tham; trong nghịch cảnh học không sân, không tham không sân không si ở trong đó. Cho nên làm sao loại bỏ ba độc tham sân si? Chính là trong cảnh giới. Không có những cảnh giới này, ba độc tham sân si vĩnh viễn không loại bỏ được. Không phải hằng ngày đọc kinh, đọc kinh không có tác dụng, niệm Phật cũng không có tác dụng, nhất định phải khảo nghiệm trong cảnh giới, có phải thực sự đã đoạn trừ không? Thực sự đoạn trừ thì bạn rất vui vẻ! Đích thực rất cảm kích những người này.

Khi thấy những người này có khó khăn, nhất định phải ưu tiên giúp đỡ, họ giúp đỡ mình, thành tựu mình đoạn trừ phiền não khai mở trí tuệ. Bình thường bản thân chúng ta tụng kinh niệm Phật, nhất định phải hồi hướng cho họ, tại sao vậy? Họ giúp đỡ chúng ta, trả cái giá rất lớn. Bởi vì họ hủy báng, lừa gạt, hãm hại, họ đều phải đọa ác đạo, chúng ta hồi hướng công đức cho họ, để thời gian họ đọa ác đạo bớt chịu khổ một chút, thời gian rút ngắn một chút, chúng ta báo đáp họ. Làm như vậy mới đúng! Nếu bạn không làm như vậy thì bạn sai rồi. Đó là thật tu, thật tu là cách tu này; không phải là nói mỗi ngày niệm bao nhiêu câu Phật hiệu, tụng bao nhiêu bộ kinh, dập đầu bao nhiêu cái, đó đều không phải là thật tu. Thật tu là luyện tâm trước người và việc trong cuộc sống hàng ngày, luyện tâm thanh tịnh, tâm từ bi, đoạn hết thấy ác, thành tựu hết thấy thiện. Được rồi, hôm nay chúng ta giới thiệu tới đây thôi.